

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน
Self-Directed Learning Of Community College Students

อุไรวรรณ ชินพงษ์ (Uraiwat Chinapong)¹
ศิริยุภา พูลสุวรรณ (Siriya Poonsuwan)²
มนัส บุญประกอบ (Manut Boonprakob)³
คนุสตา จามจรี (Danulada Jumjeree)⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน 2) เพื่อพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน 3) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน โดยทำการศึกษากับนักศึกษาระดับอนุปริญญาของวิทยาลัยชุมชน ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จากวิทยาลัยชุมชนรวม 10 แห่ง จำนวนนักศึกษา 550 คน โดยใช้แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน เพื่อพิจารณาการเกาะกลุ่มของ ตัวแปรพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเลือกสกัดองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) ร่วมกับการหมุนแกนตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) โดยการหมุนแกนแบบเวริแมกซ์ (Varimax Rotation) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาความสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนทั้งฉบับ (item-to-total correlation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน มีองค์ประกอบ (Factor) 3 ประการ กล่าวคือ ความสามารถในการจัดการตนเอง (Self-managing) การควบคุมและตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) และการปรับปรุงตนเอง (Self-modifying) ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.66 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.94 ซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนที่พัฒนา

¹ คุษฎิบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : ประธานที่ปรึกษา

³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : กรรมการที่ปรึกษา

⁴ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : กรรมการที่ปรึกษา

ขั้นนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนต่อไป

คำสำคัญ : คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง, วิทยาลัยชุมชน

Abstract

The purpose of this research was to develop and validate the indicators for the self - directed learning and study the level self - directed learning of community college students. The samples were 550 diploma students of 10 community colleges, in the 2011 academic year. The instrument used in the study was self-directed learning test with five - rating scale. The questionnaire was analyzed using principal components factor analysis with varimax rotation , reliability with Cronbach'coefficient alpha and item-to-total correlation to measure the scale's discrimination.

The research result revealed that : The self-directed learning characteristics inventory for community college students consisted of the self-directed learning characteristics, in three aspects as follows: 1) Self-managing 2) Self-monitoring and 3) Self-modifying. While the discrimination value of the measurement inventory was between 0.43 and 0.66, and it's reliability at 0.94. The scale will assist community college educators to diagnose student learning needs, in order to develop implement teaching strategies that will be the best fit for community college students.

Key word : Self-directed Learning , Community College

บทนำ

วิทยาลัยชุมชน เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นมาบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “บุคคลทุกคนมีศักยภาพอยู่ในตนเองถ้าเขามีโอกาสและได้รับคำแนะนำในทางที่ถูกต้องเหมาะสม จะทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งต่อชุมชนและสังคม วิทยาลัยชุมชนจึงเปิดประตูสำหรับทุกคนที่ต้องการเข้าเรียน” (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2551: 1) วิทยาลัยชุมชน เป็นสถานศึกษาในกำกับของสำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งมี พันธกิจหลัก 3 ประการ กล่าวคือ 1) พันธกิจด้านการสอน ประกอบด้วยหลักสูตรอนุปริญญาหรือหลักสูตร 2 ปีแรกของระดับอุดมศึกษา ทั้งสายวิชาการและวิชาชีพเพื่อการถ่ายโอนไปศึกษาต่อระดับปริญญา หรือเพื่อประกอบอาชีพ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูง ที่เน้นความรู้ ทักษะและสมรรถนะเพื่อการประกอบอาชีพ 2) พันธกิจด้านการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้วยการสอนที่ครบวงจรทั้ง

การตลาด เทคโนโลยีและการจัดการ และ 3) พันธกิจด้านการสอนปรับพื้นฐาน เพื่อเสริมความรู้ให้ผู้เรียนมีความพร้อมก่อนเข้าเรียน ในหลักสูตรอนุปริญญา กลุ่มเป้าหมายผู้เรียน ของวิทยาลัยชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สามารถเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ด้วยสาเหตุความไม่พร้อมด้านต่างๆ เช่น ขาดความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ ผู้ที่อยู่ในวัยเรียน ที่พลาดโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและ ผู้อยู่ในวัยแรงงานที่จำเป็นต้องทำงานในเวลา และใช้เวลานอกเวลาในการทำงานต่อ ผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนจึงประกอบไปด้วยกลุ่มผู้เรียนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ที่มีความหลากหลายทั้งด้านวัย อาชีพ และระดับความรู้พื้นฐาน เนื่องจากข้อกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในวิทยาลัยชุมชนต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนจึงประกอบไปด้วยผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ที่มาจากทั้งในระบบโรงเรียนและระบบการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งผู้เรียนที่มีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนซึ่งสอดคล้องกับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามมาตรา 22 ที่กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มตาม

ศักยภาพ และ มาตรา 24 (1) ที่กำหนดให้จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 11-12) และจากการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรอนุปริญญาในวิทยาลัยชุมชนที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายด้าน อาทิเช่น ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ปัญหาพื้นฐานความรู้ของนักศึกษาไม่เพียงพอต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา ปัญหาการออกกลางคัน (Drop-out) ของนักศึกษา ซึ่งในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ได้มีการสำรวจจำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคันของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนทั่วประเทศ พบว่า นักศึกษาออกกลางคันร้อยละ 20 ของนักศึกษาที่เข้าเรียนในปีการศึกษานั้น ซึ่งรวมถึงวิทยาลัยชุมชนราธิวาสที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ก็ประสบปัญหาการลาออกกลางคันของนักศึกษาเช่นกัน ผลการศึกษาถึงสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนราธิวาสในปีการศึกษา 2551 พบว่ามีปัญหาด้านความพร้อมในการเรียนของนักศึกษาและด้านความรู้ความสามารถของนักศึกษาและนักศึกษาขาดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (วิทยาลัยชุมชนราธิวาส. 2551 : 52) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยชุมชนจึงมีความจำเป็นที่ผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการที่ผู้เรียน มีความคิดริเริ่มที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ได้แก่ การเป็นผู้ริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบและต้องการเรียนในสิ่งที่ตนเห็นแล้วว่ามีความประโยชน์ นอกจากนี้แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มมนุษยนิยมที่เน้นเสรีภาพ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยเชื่อว่ามนุษย์มีธรรมชาติเป็นคนดี มีเสรีภาพ มีความเป็นปัจเจกชน และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองได้อย่างไม่มีขีดจำกัด (สุนทรา โทบัว, 2546 : 24-26) ประกอบกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาลดอดชีวิตจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เพื่อช่วยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข เป็นทั้งคนเก่ง และคนดี พร้อมทั้งมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ตลอดชีวิตนอกเหนือจากการเรียนในระบบโรงเรียน เนื่องจากในปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มีลักษณะ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้ที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรผู้เรียนจำเป็น ต้องมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (รุ่งอรุณ ไสยโสภณ, 2549 : 7; วิทยากร เขียงกุล, 2549: 68)

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ซึ่งมีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1

ศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระยะที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สำหรับบทความนี้เป็นดำเนินการใน ระยะที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน
2. เพื่อพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน
3. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะเป็นทั้งประโยชน์และแนวทางสำหรับวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน
2. แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการประเมินคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ระดับชั้นปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จากวิทยาลัยรวม 15 แห่งทั่วประเทศ จำนวนนักศึกษา 11,812 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้วิทยาลัยชุมชน จำนวน 10 แห่ง จากทุกภาคของประเทศและสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 550 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ เป็น แบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

3. การดำเนินการวิจัย

3.1 การพัฒนาเครื่องมือ

3.1.1 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในประเด็น ดังนี้ คือ ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง องค์ประกอบของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3.1.2 สั ง เ ค ร า ะ ห์ พฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กำหนดนิยามขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3.1.3 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น

ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ด้วยการพิจารณาความสอดคล้อง ความครอบคลุมขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้กับนิยามเชิงปฏิบัติการ

3.1.4 นำพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคัดเลือกพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

3.1.5 สร้างข้อคำถามจากพฤติกรรมบ่งชี้ที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นมาสร้างเป็นข้อคำถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ

3.1.6 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กับข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity)

3.1.7 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามเพื่อวัดพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพเหมาะสมและจัดเป็นแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนเพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้

3.2 การดำเนินการเก็บข้อมูล

นำแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนที่พัฒนาขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลใน

วิทยาลัยชุมชน จำนวน 10 แห่ง จากทุกภาคของประเทศไทยประกอบด้วย วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนตาก วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู วิทยาลัยชุมชนยโสธร วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร วิทยาลัยชุมชนสตูล วิทยาลัยชุมชนยะลาและวิทยาลัยชุมชนราวีวาส จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 550 คน

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 นำข้อมูลที่ได้มา

ตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อพิจารณาการเกาะกลุ่มของตัวแปรพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน โดยเลือกสกัดองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) ร่วมกับการหมุนแกนตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) โดยการหมุนแกนแบบแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation)

3.3.2 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย (CV.)

3.3.3 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่แสดงพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่า ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

3.3.4 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค(Cronbach)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน เพื่อพิจารณาการเกาะกลุ่มของตัวแปรพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเลือกสกัดองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) ร่วมกับการหมุนแกนตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) และการหมุนแกนแบบแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบได้จำนวนองค์ประกอบ (Factor) หรือ ปัจจัย (Component) ค่าไอเกน (Eigen Values) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative Percentage of Variance) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาองค์ประกอบที่ได้คือ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 1.00 และพฤติกรรมบ่งชี้แต่ละตัวในองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป และจากการวิเคราะห์ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้เมตริกสหสัมพันธ์ 30x30 ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพฤติกรรมบ่งชี้ มีค่าระหว่าง 0.19 - 0.65 และทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการสกัดองค์ประกอบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแสดงการจัดกลุ่มตัวแปรเข้าในแต่ละองค์ประกอบ พบว่ามี 3 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 50.37 เมื่อพิจารณาค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy พบว่ามี

ค่าเท่ากับ 0.95 และจากการทดสอบนัยสำคัญ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในขนาดที่เหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ดังตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน

ข้อ	ข้อความ	Mean	SD.	CV.	Item total Correlation
1.	ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสิ่งที่ข้าพเจ้าสนใจ	4.25	0.66	15.49	0.47
2.	ข้าพเจ้าบอกได้ว่าข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้สิ่งใด	4.02	0.65	16.10	0.50
3.	ข้าพเจ้าต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อชีวิตของข้าพเจ้า	3.77	0.72	19.03	0.51
4.	ข้าพเจ้าสามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนทุกครั้ง	4.38	0.66	15.08	0.43
5.	ข้าพเจ้าสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเมื่อต้องการที่จะเรียนรู้	3.77	0.67	17.81	0.53
6.	ข้าพเจ้าสามารถกำหนดขั้นตอนในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน	3.64	0.68	18.89	0.56
7.	ข้าพเจ้าสามารถจัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนการเรียนรู้ได้	3.73	0.65	17.33	0.59
8.	ข้าพเจ้าสามารถเลือกวิธีเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้	3.92	0.66	16.81	0.61
9.	ข้าพเจ้าสามารถดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นได้ในระยะเวลาที่กำหนด	3.74	0.69	18.46	0.61
10.	ข้าพเจ้าจะสืบค้นหรือสอบถามจากผู้รู้อยู่เสมอหากต้องเรียนรู้ในสิ่งที่ยากและไม่เข้าใจในเนื้อหา	3.91	.70	17.89	0.53
11.	ข้าพเจ้ารู้ว่าจะหาข้อมูลจากแหล่งใดเมื่อต้องการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง	3.94	0.69	17.43	0.56
12.	ข้าพเจ้าจะค้นคว้าหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการหาข้อมูล	3.64	0.72	18.73	0.59
13.	ข้าพเจ้าสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่ตรงกับเนื้อหาได้	3.84	0.66	17.18	0.63
14.	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระทำในการเรียนรู้ได้	3.75	0.69	18.53	0.64
15.	ข้าพเจ้าสามารถปฏิบัติพฤติกรรม/กิจกรรมหรือชิ้นงาน ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้	3.90	0.68	17.56	0.64
16.	ข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบผลการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	3.96	0.69	17.34	0.58

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	Mean	SD.	CV.	Item total Correlation
17.	ข้าพเจ้าสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	3.71	0.74	20.02	0.65
18.	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองมีความสามารถอย่างไรในระดับใด	3.82	0.72	18.93	0.61
19.	ข้าพเจ้าสามารถประเมินผลสำเร็จในการเรียนรู้ของตนเองได้	3.73	0.69	18.48	0.61
20.	ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง	3.81	0.69	18.23	0.62
21.	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง	3.91	0.69	17.51	0.61
22.	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง	3.87	0.69	17.91	0.66
23.	ข้าพเจ้าใช้เหตุผลในการเลือกหรือตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเองเสมอ	3.81	0.72	18.81	0.63
24.	ข้าพเจ้ารู้สึกอับอายหรืออายในการเรียนของตนเอง	3.98	0.74	18.64	0.52
25.	ข้าพเจ้ารู้ว่าควรแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างไร	3.92	0.70	17.97	0.63
26.	ข้าพเจ้าสามารถหาข้อมูล/ความรู้/วิธีการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	3.79	0.69	18.33	0.65
27.	ข้าพเจ้ายอมรับในผลการประเมินและคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น	4.06	0.74	18.18	0.53
28.	ข้าพเจ้าสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการเรียนในอนาคตได้	3.94	0.66	16.82	0.59
29.	ข้าพเจ้าสามารถนำทักษะที่ได้เรียนรู้มาใช้เพื่อการเรียนรู้ในอนาคตได้	4.05	0.64	15.86	0.62
30.	ข้าพเจ้ายินดีปรับปรุงวิธีการเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้อื่น	4.16	0.73	17.42	0.54

จากตาราง 1 พบว่าค่าสถิติพื้นฐานของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.64 ถึง 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.64 ถึง 0.74 ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายอยู่ระหว่าง 15.49 ถึง 20.02 เมื่อ

พิจารณาสหสัมพันธ์รายข้อกับผลรวมคะแนนจากทุกข้อ มีค่าระหว่าง 0.43 ถึง 0.66 และมีค่าเป็นบวกทุกข้อ

ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มองค์ประกอบดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ข้อ	ข้อความ	องค์ประกอบ		
		F1	F2	F3
19	สามารถประเมินผลสำเร็จในการเรียนรู้ของตนเองได้	0.70	0.25	0.15
20	สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง	0.67	0.27	0.17
17	สามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	0.60	0.30	0.26
6	สามารถกำหนดขั้นตอนในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน	0.60	-0.02	0.42
5	สามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเมื่อต้องการที่จะเรียนรู้	0.58	-0.03	0.42
13	สามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้	0.56	0.28	0.31
21	มีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง	0.55	0.43	0.13
18	รู้ว่าตนเองมีความสามารถอย่างไรในระดับใด	0.55	0.36	0.20
14	สามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระทำในการเรียนรู้ได้	0.54	0.17	0.44
7	สามารถจัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนการเรียนรู้ได้	0.53	0.08	0.46
23	ใช้เหตุผลในการเลือกหรือตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเองเสมอ	0.49	0.47	0.19
27	ยอมรับในผลการประเมินและคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น	0.08	0.79	0.14
30	ยินดีปรับปรุงวิธีการเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้อื่น	0.02	0.76	0.25
29	สามารถนำทักษะที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้เพื่อการเรียนรู้ในอนาคตได้	0.16	0.72	0.27
24	รู้ข้อบกพร่องในการเรียนของตนเอง	0.19	0.70	0.08
28	สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการเรียนในอนาคตได้	0.16	0.67	0.26
25	รู้ว่าควรแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างไร	0.36	0.65	0.15
26	สามารถหาข้อมูล/ความรู้/วิธีการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	0.45	0.59	0.15
22	มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง	0.41	0.56	0.23

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	องค์ประกอบ		
		F1	F2	F3
16	สามารถตรวจสอบผลการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	0.34	0.39	0.33
2	บอกได้ว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใด	0.16	0.13	0.63
12	สามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการหาข้อมูล	0.22	0.25	0.63
4	สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนทุกครั้ง	0.02	0.22	0.58
10	สืบค้นหรือสอบถามจากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญหากต้องเรียนรู้ในสิ่งที่ยากและไม่เข้าใจในเนื้อหา	0.17	0.26	0.57
11	รู้ว่าจะหาข้อมูลจากแหล่งใดเมื่อต้องการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง	0.27	0.21	0.57
3	ต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อชีวิตของตนเอง	0.39	-0.01	0.57
8	สามารถเลือกวิธีเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้	0.33	0.22	0.56
1	เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ	0.18	0.15	0.56
15	สามารถปฏิบัติพฤติกรรม/กิจกรรมหรือชิ้นงาน ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้	0.37	0.27	0.53
9	สามารถดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นได้ในระยะเวลาที่กำหนด	0.41	0.22	0.48
ค่าไอเกน		11.47	2.32	1.32
ร้อยละของความแปรปรวน		38.24	7.74	4.38
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		38.24	45.99	50.37

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy. = .95

Bartlett's Test of Sphericity = 8.08 $p < 0.00$ มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 (F1) ค่าไอเกนเท่ากับ 11.47 อธิบายความแปรปรวนได้ 38.24 เมื่อพิจารณาข้อความแต่ละข้อพบว่า เป็นข้อความเกี่ยวกับการความสามารถในการควบคุมตนเองให้ดำเนินการตามแผนการเรียนรู้และตรวจสอบความสำเร็จตามตัวชี้วัดและตัดสินใจดำเนินการตามแผนหรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความสามารถในการ

ควบคุมและตรวจสอบตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ 11 ตัวแปรซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับข้อตามขั้นตอนการเรียนรู้ คือ 1) สามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเมื่อต้องการที่จะเรียนรู้ 2) สามารถกำหนดขั้นตอนในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน 3) สามารถจัดลำดับความสำคัญของขั้นตอนการเรียนรู้ได้ 4) สามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้ 5) สามารถควบคุมตนเองให้ทำในสิ่งที่ควรกระทำในการเรียนได้ 6) สามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 7) รู้ว่าตนเองมีความสามารถอย่างไรในระดับใด

8) สามารถประเมินผลสำเร็จในการเรียนรู้ของตนเองได้ 9) สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง 10) มีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง 11) ใช้เหตุผลในการเลือกหรือตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเองเสมอ

องค์ประกอบที่ 2 (F2) มีค่าไอเกนเท่ากับ 2.32 อธิบายความแปรปรวนได้ 7.74 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการสะท้อนผลจากการประเมินและการนำผลสะท้อนไปปรับปรุงพฤติกรรมในอนาคต ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความสามารถในการปรับปรุงตนเอง ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ 9 ตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับข้อตามขั้นตอนการเรียนรู้ คือ 1) สามารถตรวจสอบผลการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 2) มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจในการดำเนินการตามแผนการเรียนรู้หรือปรับปรุงแผนการเรียนรู้ของตนเอง 3) รู้ข้อบกพร่องในการเรียนของตนเอง 4) รู้ว่าควรแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างไร 5) สามารถหาข้อมูล/ความรู้/วิธีการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง 6) ยอมรับในผลการประเมินและคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น 7) สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนการเรียนในอนาคตได้ 8) สามารถนำทักษะที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้เพื่อการเรียนในอนาคตได้ 9) ยินดีปรับปรุงวิธีการเรียนตามข้อเสนอแนะของผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 (F3) มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.32 อธิบายความแปรปรวนได้ 4.38

เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ ความสามารถในการกำหนดเป้าหมายในการเรียน และความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความสามารถในการจัดการตนเอง ประกอบด้วย พฤติกรรมบ่งชี้ 10 ตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับข้อตามขั้นตอนการเรียนรู้ คือ 1) เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ 2) บอกได้ว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใด 3) ต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อชีวิตของตนเอง 4) สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนทุกครั้ง 5) สามารถเลือกวิธีเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ 6) สามารถดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นได้ในระยะเวลาที่กำหนด 7) สืบค้นหรือสอบถามจากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญหากต้องเรียนรู้ในสิ่งที่ยากและไม่เข้าใจในเนื้อหา 8) รู้ว่าจะหาข้อมูลจากแหล่งใดเมื่อต้องการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง 9) สามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการหาข้อมูล 10) สามารถปฏิบัติพฤติกรรม/กิจกรรมหรือชิ้นงาน ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้

ดังนั้น คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน คือ ผู้ที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน กล่าวคือ ความสามารถในการจัดการตนเอง (Self-managing) การควบคุมและตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) และการปรับปรุงตนเอง (Self-modifying) โดยคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.64 ถึง 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.64 ถึง 0.74 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมาก

ส่วนคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษา

วิทยาลัยชุมชนมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดองค์ประกอบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ค่าความเชื่อมั่นในองค์ประกอบที่ 1 ถึง 3 มีค่าความเชื่อมั่น 0.89, 0.89 และ 0.86 ตามลำดับ ส่วนค่าอำนาจจำแนก มีค่าตั้งแต่ 0.43 - 0.66 แสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน พบว่าคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนมี 3 ประการ กล่าวคือ องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการจัดการตนเอง (Self-managing) องค์ประกอบที่ 2 การควบคุมและตรวจสอบตนเอง (Self-monitoring) และองค์ประกอบที่ 3 การปรับปรุงตนเอง (Self-modifying) ซึ่งสอดคล้องกันแนวคิดของคอสต้าและแคลลิก (Costa and Kallick) ที่ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับผู้ที่มีลักษณะการนำตนเองว่าเกิดจาก 3 มิติ ได้แก่ 1) การจัดการตนเอง หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนยุทธศาสตร์ กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และรวบรวมข้อมูล เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ 2) การตรวจสอบตนเอง หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับงานที่ทำ แล้วดำเนินการตามยุทธศาสตร์ การคิดแบบอภิमान

(Metacognition) ตรวจสอบความสำเร็จตามตัวชี้วัด และตัดสินใจดำเนินตามแผนกลยุทธ์ต่อหรือเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ใหม่ 3) การปรับปรุงตนเองหมายถึง ผู้ที่ใช้ผลสะท้อนจากการประเมินนำมาวิเคราะห์และนำผลสรุปไปประยุกต์ใช้ในอนาคต (Costa and Kallick. 2004 : 6) และสอดคล้องกับแนวคิดของแกรริสัน และคอนเนอร์ (Knowles, Holton, Swanson. 2005 : 137; citing Garison. 1997 : 18-31, Conner. 2004 : Online) ซึ่งได้กล่าวถึงแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ว่าเป็นผลมาจากความสามารถในการจัดการตนเอง (Self-management : Control) และการควบคุมตนเอง (Self-monitoring : Responsibility) จุดเน้นของการควบคุมตนเอง คือกระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการควบคุมตรวจสอบ และการประเมินผลตนเองหรือกล่าวได้ว่าเป็นการควบคุมการคิดของตนเองซึ่งเป็นกระบวนการคิดที่เกิดจากทักษะการรู้คิด (Metacognition) และกลยุทธ์ของกระบวนการเรียนรู้

ประเด็นที่มีความแตกต่างระหว่างแนวคิดของ แกรริสันและคอนเนอร์ กับคอสต้าและแคลลิก คือความสามารถในการปรับปรุงตนเอง แต่เนื่องจากผู้วิจัยมีความเห็นว่าในสภาพสังคมปัจจุบันกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ความสามารถในการปรับปรุงตนเอง ที่เป็นคุณลักษณะสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเอง ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงตนเองของผู้เรียน เมื่อเกิดการเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้นจึงควรปลูกฝังผู้เรียนให้ค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนของตนเอง ยอมรับในผลการประเมินและคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น และรู้ว่าควรแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างไร จึงจะสามารถ

นำทักษะที่ได้เรียนรู้มาปรับใช้เพื่อการเรียนรู้ในอนาคตได้ จักทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องอันจะนำมาสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับความสามารถในการปรับปรุงตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนและเมื่อนำตัวชี้วัดมาตรวจสอบในเชิงประจักษ์ก็พบว่านักศึกษาวิทยาลัยชุมชนมีความสามารถในการปรับปรุงตนเอง

และจากการศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนในครั้งนี้ ผู้วิจัยจักนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัย

ชุมชน ส่วนแบบวัดคุณลักษณะคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมานั้นจะช่วยให้ผู้สอนนำไปในการประเมินคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนและนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในวิทยาลัยชุมชนได้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ 2554

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. (2549). แนวคิดสู่การปฏิบัติ : การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองสำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน.
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). นโยบายและการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ).
- สุนทรา โดบัว. (2546). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล. ปริญญาโท กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Conner. (2004, December). Developing Self-directed Learners Online Northwest Regional Education Laboratore. Retrieved December 20, 2011, from <http://www.schoolnet.org.za/.../nh/>
- Costa, Arthur L. and Kallick, Bena. (2004). Assessment Strategies for Self-directed Learning. California : Corwin Press A Sage Publications.
- Knowles, S. Malcolm.and ; Elwood F.Holton ;& Richard A. Swanson. (2005). The Adult Learner : The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development. Six Edition. Houston Texas :Gulf Publishing Company.